
Deres ref.: 2003/1372 ME/ME1 CBU:elt

Lov om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven).

Vedr.: utkast til endringer i åndsverkloven m.m.

Vi er kjent med at KKD har sendt ut utkast til endringer i lov om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven) – ref. høringsbrev av 2.4.2003.

Når det gjelder bestemmelser som angår tilgjengelighet av litteratur etc. for synshemmede, er dette ivaretatt av Norsk Lyd- og Blindeskriftsbibliotek (NLB), og vi vil ikke gå nærmere inn på dette her.

Imidlertid ønsker vi å trekke frem et problem med dagens åndsverklov som ikke er berørt i høringsutkastet. Dette gjelder problemer med endring av byggverk for å gjøre dem tilgjengelige for mennesker med funksjonsnedsettelse – herunder synshemmede.

Dessverre er det svært mange bygg som i dag ikke er gjort tilgjengelig for synshemmede. Vi finner mange nye bygg der tilgjengelighet ikke er ivaretatt – enten som følge av dårlig planlegging iforhold til krav i Plan- og bygningsloven., eller at kommunen har gitt dispensasjon fra samme lov. Når våre representanter påpeker problemene og tar til orde for endringer, blir det også ofte vist til åndsverkloven og at bygget er arkitektens åndsverk, som ikke kan endres uten opphavsmannens godkjenning. En prosess med å få slike endringer godkjent av opphavsmannen, vil i beste fall være arbeidskrevende om ikke uoverkommelige. I tillegg kan det også tenkes at opphavsmannen ikke vil akseptere endringer.

I åndsverkloven § 29 heter det, sitat:

”Byggverk og bruksgjenstander kan endres uten opphavsmannens samtykke når det skjer av tekniske grunner eller av hensyn til utnyttelsen.”

Denne paragrafen virker klart diskriminerende for mennesker med funksjonsnedsettelse. Tilgjengelighet må her veie tyngre enn hensynet til opphavsretten. Vi foreslår derfor at paragrafen endres og hjemler endringer som skal gjøre bygg tilgjengelig for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Når det gjelder betydningen av at samfunnet gjøres tilgjengelig for alle – også mennesker med funksjonsnedsettelse – og lovgivernes ansvar i denne forbindelse, nøyer vi oss med å henvise til FNs standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming, NOU 2001:22 ”Fra bruker til borger”, ST.meld 40 (2002-2003) ”Nedbygging av funksjonshemmende barrierer. Strategier, mål og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne”.

Bergen 25.06.03.
Vestlandske Blindforbund

Gert Kroken (sign.)
Interessepol. ansv. VBs styre

Ove R. Leganger (sign.)
VBs adm.
